

WATERSCHAPSVER

WAT VALT ER TE KIE

Tekst Hans Oerlemans | Illustratie Ronald Koopmans

Op woensdag 18 maart zijn er verkiezingen: voor provinciale staten, maar ook voor de besturen van waterschappen. Wat valt er te kiezen? Zijn er politieke verschillen tussen de partijen die deelnemen? Nou en of! Maandblad H₂O peilde bij zes lijsttrekkers de politieke waterstanden.

Eén winnaar staat sowieso al vast: de opkomst. In 2008 nam slechts 23 procent van de kiezers de moeite een stembiljet voor de waterschapsverkiezingen in te sturen. Nu vallen ze samen met die voor provinciale staten (opkomst 2011: 56 procent). Een verdubbeling van het aantal kiezers is haalbaar. Maar weten de kiezers ook wat er te kiezen valt bij de waterschapsverkiezingen?

Maandblad H₂O legde een aantal brandende kwesties voor aan zes lijsttrekkers van partijen in diverse waterschappen. Zoals te verwachten viel, levert dat geen waaier aan radicale standpunten op. De functionele taken van het waterschap bieden beperkte politieke speelruimte. Van de landelijke partijen doen de rechter- en linkerflank (PVV en SP) sowieso niet mee. Ook GroenLinks en D66 ontbreken op de kieslijsten. Zij steunen *Water Natuurlijk*.

Hieronder volgen vragen over kwesties die in alle waterschappen in meer of mindere mate spelen. Telkens geven enkele lijsttrekkers hun reactie.

VERVUILING OPPERVLAKTEWATER

In het oppervlaktewater zitten nog altijd te hoge concentraties resten van bestrijdingsmiddelen, medicijnen, microplastics en andere ongewenste stoffen. Wat is de oplossing: scherpe regelgeving, stringente handhaving en hoge boetes? Of kiest u liever voor de weg van overleg en convenanten?

ZEN OP 18 MAART?

“We zijn voor een harde en vooral effectieve aanpak,” stelt Ingrid ter Woorst (Water Natuurlijk). “In Delfland meten we overschrijdingen van duizenden keren de norm voor bestrijdingsmiddelen. Hoofdzakelijk veroorzaakt door de tuinbouw. Naast een strikte handhaving is er ook een mentaliteitsverandering nodig. De sector heeft daar zelf alle belang bij. Nu is er geen *level playing field*: ondernemers die illegaal lozen, hebben een concurrentievoordeel tegenover de tuinder die zich netjes aan de regels houdt.”

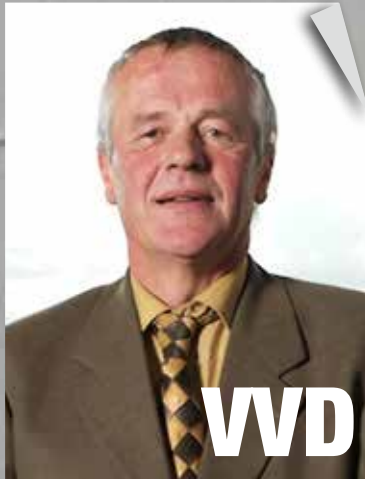
“Het CDA staat voor convenanten.” aldus Denis Steijaert (CDA). “Ga samen kijken welke oplossingen je kunt vinden. Een mooi innovatief voorbeeld is het *pharmafilter* bij Ziekenhuis ZorgSaam in Terneuzen. Medicijnresten afvangen bij de bron, zo hoort het.”

Gerard van den Brandhof (ChristenUnie) wijst erop dat het Rijk nog steeds geen aanpak heeft voor het tegengaan van medicijnresten in water. “De Tweede Kamer nam in 2014 een motie van ChristenUnie en D66 aan waarin het kabinet wordt opgeroepen snel met een plan van aanpak te komen. [We pleiten voor een fonds voor onderzoek naar de aanwezigheid, gevolgen en verwijdering van geneesmiddelen in het milieu](#). De farmaceutische industrie moet hieraan fors bijdragen.”

SCHALIEGAS

Moeten waterschappen zich uitspreken tegen (proef)boringen naar schaliegas?

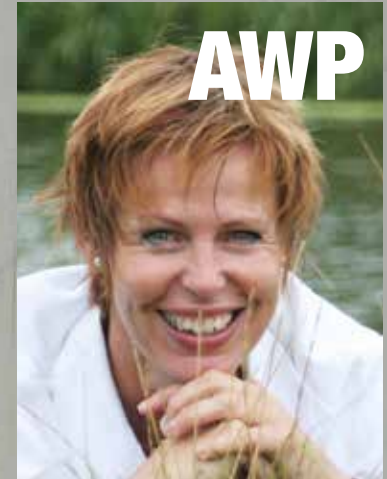
“Mee eens”, zegt Jan Reerink (PvdA). “Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden heeft die uitspraak al gedaan. De risico’s zijn niet te overzien en de noodzaak ontbreekt. Kijk naar de gaswinning in Groningen. Wie voorzag in de jaren zestig dat dit tot aardbevingen zou leiden? Laten we investeren in alternatieve energiebronnen. Daar liggen volop kansen.” >

Siem van Balen Blanken
Lid algemeen bestuur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
VVD / 3 van de 30 zetels

Gerard van den Brandhof
Heemraad (lid dagelijks bestuur)
Waterschap Vallei en Veluwe
ChristenUnie / 2 van de 30 zetels

Arja Doornbos
Lid algemeen bestuur van Waterschap Reest en Wieden
Algemene Waterschapspartij (AWP) / 1 van de 23 zetels

Jan Reerink
Lid algemeen bestuur Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
PvdA / 3 zetels van de 30 zetels

Denis Steijaert
Gezworene (lid dagelijks bestuur) van Waterschap Scheldestromen
CDA / 3 van de 30 zetels

Ingrid ter Woorst
Hoogheemraad (lid dagelijks bestuur) van Hoogheemraadschap Delfland
Water Natuurlijk / 4 van de 30 zetels

“Nee”, stelt Siem van Balen Blanken (VVD). **“Ik zie dit als een landelijke kwestie.** De Unie van Waterschappen zou eventueel een standpunt kunnen innemen, net als brancheorganisatie Vewin heeft gedaan voor de drinkwatersector.”

WATERTOETS

Minister Schultz van Haegen (Infrastructuur en Milieu) ziet weinig in een verplichte watertoets. Is dit instrument inderdaad overbodig? Of moet het juist versterkt worden? Moet het waterschap ruimtelijke plannen kunnen blokkeren die strijdig zijn met goede waterstaatszorg?

Arja Doornbos (Algemene Waterschapspartij): **“Als het erop aan komt, moeten we het hek kunnen sluiten.** Uiteraard ga je eerst overleggen met gemeenten en private partijen. Maar een juridisch instrument is nodig voor als het planologisch mis dreigt te gaan. De watertoets kan als verplichting worden opgenomen in de nieuwe Omgevingswet. We moeten alles doen om te voorkomen dat gemeenten, bedrijven of burgers onverantwoorde risico’s lopen.”

Gerard van den Brandhof (ChristenUnie) heeft meer vertrouwen in samenwerking: **“Gemeenten beseffen steeds beter dat water een ordenend principe moet zijn in de ruimtelijke infrastructuur.** Steden zoeken naar manieren om de druk op het rioolstelsel te verminderen en extra ruimte te creëren voor wateropslag bij calamiteiten. Waarom nieuwe juridische instrumenten introduceren, nu de samenwerking goed op gang komt?”

GEBORGDE ZETELS

Alleen de vertegenwoordigers van de ingezetenen worden op 18 maart democratisch gekozen. Daarnaast zijn er de geborgde zetels voor de drie categorieën agrariërs, bedrijven en natuurbeheerders. Is dit nog wel van deze tijd?

Ingrid ter Woorst (Water Natuurlijk): **“We zijn voor het afschaffen van de geborgde zetels.** Het is niet democratisch dat sommige groeperingen meer stemrecht hebben. Als boeren en bedrijven willen opkomen voor hun belangen kunnen ze een eigen partij oprichten. Iedereen kan zich bovendien via inspraak of anderszins laten horen. De geborgde zetels hebben ook nog eens recht op tenminste één zetel in het Dagelijks bestuur.”

“Nee”, zegt Siem van Balen Blanken (VVD). **“De geborgde kwaliteitszetels blijven van belang om functioneel te besturen.** Agrariërs en bedrijven betalen bovendien dubbel: als ingezetene en als ondernemer. Wat ons betreft, blijven de bestuurlijke constellatie en het takenpakket van de waterschappen onverkort gehandhaafd.”

Gerard van den Brandhof: **“De ChristenUnie is tegen afschaffen van de geborgde zetels.** Bij een functionele democratie moeten naast de belangen van de ingezetenen, ook de kennis en belangen van economie en ecologie bestuurlijk verankerd zijn.”

PEIL EN FUNCTIE

Wat moet de leidraad zijn bij het beheer van het grondwaterpeil: functie volgt peil of peil volgt functie?

“De PvdA is voorstander van functie volgt peil,” stelt Jan Reerink (PvdA). “Bouw geen woonwijk op de diepste plekken van een polder en doe geen poging tot akkerbouw in het veen. We moeten terughoudend zijn met nieuwe gebieden te bebouwen. Laten we eerst eens oud en verrommeld gebied herinrichten en hergebruiken.”

Siem van Balen Blanken (VVD): **“Peil volgt functie is voor de VVD het uitgangspunt voor beleid.** De aan- en afvoer van water valt hiermee goed te regelen. Natuurwaarden passen in dit systeem.”

Gerard van den Brandhof (ChristenUnie): **“We moeten via het waterpeil de ecologische waarden in natuurgebieden beschermen.** Dit heeft consequenties voor aangrenzende agrarische gebieden. Hiervoor zijn oplossingen, zoals blijkt in ons waterschap. Om verdroging te voorkomen brengen we water uit de diepe ondergrond als kwelwater in natuurgebieden. Daardoor hoeft het peil elders niet omhoog. Boeren kunnen rendabel blijven boeren. Win-win voor economie en ecologie.”

INVESTEREN IN DE STAD

De kans op extreme regenval neemt toe. De huidige waterinfrastructuur in de steden is daar niet op toegerust. Moeten waterschappen meer investeren in de steden?

“Ja, we moeten meer oog hebben voor stedelijk waterbeheer,” stelt Jan Reerink (PvdA). “Daar is een achterstand die alleen maar groter wordt door de klimaatverandering. Maar die zorgt ook elders voor problemen en risico's. Vandaar het Deltaplan om onze dijken te versterken en denk ook aan de grote wateroverlast afgelopen zomer in het Groene Hart bij Kockengen. Waar de risico's het hoogst zijn, moet het eerst worden ingegrepen.”

“Stad en platteland hebben beide recht op adequaat waterbeheer,” stelt Arja Doornbos (Algemene Waterschapspartij). “Het zijn deels communicerende vaten. Gestuurde waterberging in het buitengebied helpt om stedelijk gebied te beschermen. Maar het waterschap kan dit niet alleen. Ook gemeenten moeten anticiperen op de klimaatverandering.”

Denis Steijaert (CDA): **“Water in de stad heeft onze aandacht.** Maar hier in Zeeland zegt het CDA: stop het water bij de voordeur. Zorg dat de zeedijken in optimale conditie zijn om stormvloed te keren. Dat is prioriteit nummer één.”

Ingrid ter Woorst (Water Natuurlijk): **“De stad is de grootste betaler en mag daar iets voor terugzien: niet alleen droge voeten, maar ook schoon en aantrekkelijk water.”** >

Eén winnaar staat sowieso al vast: de opkomst

IK BEN VOOR ...

Voor welk voorstel hoopt u een meerderheid te vinden in het algemeen bestuur van uw waterschap?

Van Balen Blanken (VVD): “De VVD wil de belastingheffing alleen met de inflatiecorrectie verhogen. Dit kunnen we bereiken met verstandig investeren en door plannen te temporiseren met behoud van veiligheid.”

Steijaert (CDA): “Het CDA zoekt de balans tussen ambitie en betaalbaarheid. Onze kerntaken uitvoeren zonder tariefstijging. De Zeeuwse burger zit niet te wachten op een hogere waterschapsrekening. Het water staat nu velen al tot de lippen.”

Doornbos (Algemene Waterschapspartij): “We staan voor grote investeringen in veiligheid, waterzuivering en klimaatverandering. Solide financieel beleid vraagt om een realistische en geleidelijke tariefstijging.”

Van den Brandhof (ChristenUnie): “We willen het voor bedrijven en bewoners aantrekkelijk maken om opgevangen regenwater terug te leiden naar de ondergrond in plaats van te lozen op het riool. Dan hoeft de pomp- en zuiveringscapaciteit niet te worden uitgebreid. Bovendien stijgt de grondwaterstand en worden sprengen en beken continue gevoed met water.”

Ter Woorst (Water Natuurlijk): “Onze partij wil dat de vervuiler betaalt. In Delfland is dat vooral de glastuinbouw. Alleen al voor riolaansluitingen hebben we drie ton extra moeten begroten op jaarbasis. Dat wordt nu nog vooral betaald door de burgers.”

Reerink (PvdA): “Mijn partij pleit voor de bouw van een duurzame waterzuivering in Utrecht met een laag energieverbruik en innovatieve technieken om grondstoffen als fosfaat, cellulose en alginaat te recyclen. Zo'n installatie verdient zichzelf gedeeltelijk terug.”

IK BEN TEGEN

Aan welk voorstel zal uw partij beslist geen steun verlenen?

Van den Brandhof (ChristenUnie): “Een voorstel om de kwijtschelding van waterschapsbelastingen voor mensen op bijstandsniveau terug te draaien.”

Doornbos (Algemene Waterschapspartij): “Stoppen met onze inzet voor ontwikkelingshulp. We willen overigens wel de kosten meer delen met partners.”

Van Balen Blanken (VVD): “Dat natuur een kerntaak wordt.”

Ter Woorst (Water Natuurlijk): “Een verbod op sportvissen. Vissen is een manier om water en natuur te beleven. Net als vroeger de schouwmeesters kunnen sportvissers de oren en ogen van het waterschap zijn.”

Reerink (PvdA): “Een absolute nullijn in de begroting. Dat is onverantwoord gezien de stijgende kosten voor personeel, de nieuwe zuivering, extra dijkversterking en muskusrattenbestrijding.”

Steijaert (CDA): “Een fusie van waterschap en provincie, laat staan de vorming van nieuwe landsdelen waarin beide opgaan.” |

KIESKOMPAS VOOR ZWEVENDE KIEZER

Kieskompas heeft voor 22 waterschappen een afzonderlijke online stemhulp gemaakt in samenwerking met de lokaal deelnemende partijen. Aan de hand van dertig vragen over waterkwesties, ontdekt de gebruiker welke partijen het dichtst bij de eigen opvattingen komen.

www.kieskompas.nl